

Innehåll

1	INLEDNING	2
2	BESKRIVNING AV KOMMUNERNA	3
2.1	Geografiskt läge och infrastruktur	3
2.2	Befolkning och bebyggelse.....	3
2.3	Näringslivsstruktur	3
2.4	Ansvar för avfallsfrågor	4
3	AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNALT ANSVAR.....	5
3.1	Förebyggande och återbruk.....	5
3.2	Avfallsslag och mängder	5
3.3	Insamling och behandling	7
3.3.1	Insamlingssystem	7
3.3.2	Mat- och restavfall.....	7
3.3.3	Returpapper.....	8
3.3.4	Grovavfall och trädgårdsavfall	8
3.3.5	Latrinavfall	8
3.3.6	Slam	9
3.3.7	Fett och matolja.....	9
3.3.8	Fettavskiljarslam	9
3.3.9	Textilavfall	9
3.3.10	Farligt avfall.....	9
3.3.11	Kundnöjdhet.....	10
4	AVFALL FRÅN KOMMUNAL VERKSAMHET	11
4.1	Förebyggande och återbruk.....	11
4.2	Avfallshantering kommunala verksamheter	11
4.3	Vatten- och avloppsreningsverk.....	11
4.4	Gata och park	11
5	AVFALL SOM OMFATTAS AV PRODUCENTANSVAR.....	13
5.1	Avfallsslag och mängder	13
5.2	Förpackningar	14
5.3	Däck	14
5.4	Batterier.....	14
5.5	Bilar	14
5.6	Avfall från elektriska och elektroniska produkter	15
5.7	Läkemedel	15
6	ÖVRIGT AVFALL	16
6.1	Avfall från företag och andra verksamheter.....	16
7	ANLÄGGNINGAR FÖR ÅTERVINNING OCH BORTSKAFFANDE AV AVFALL.....	17
7.1	Anläggningar i kommunen	17
7.1.1	Avfallsanläggningar.....	17
7.1.2	Återvinningscentraler.....	17
7.1.3	Återvinningsstationer.....	18
7.1.4	Mobila återvinningscentraler.....	18
7.1.5	Reningsverk.....	18
7.1.6	Övriga anläggningar	18
7.2	Anläggningar utanför kommunen	19

1 Inledning

I denna bilaga till avfallsplan avseende Aneby, Eksjö och Nässjö kommuner (nedan benämnda kommunerna) beskrivs förhållanden som påverkar avfallens mängd och sammansättning, såsom antal invånare, antal hushåll fördelat på olika boendeformer och näringslivets struktur. Därefter beskrivs nuvarande avfallsmängder samt hantering av dessa i form av insamlingssystem och avfallsbehandling.

Beskrivningen är uppdelad på:

- Avfall som omfattas av kommunalt ansvar så som hushållens mat-, restavfall, returpapper, grovavfall, farligt avfall, latrin, slam och fosforfilter samt avfall som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.
- Avfall som omfattas av producentansvar; förpackningar, däck, bilar, elavfall, batterier samt läkemedel.
- Övrigt avfall; industriavfall, bygg- och rivningsavfall med mera.
- För avfall som omfattas av kommunalt ansvar anges mängder samt hur avfallet samlas in och behandlas. För avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar anges översiktliga uppgifter.

2 Beskrivning av kommunerna

2.1 Geografiskt läge och infrastruktur

Kommunerna Aneby, Eksjö och Nässjö är alla belägna i Småland och tillhör Jönköpings län. Tillsammans har kommunerna en landareal på ungefär 2 250 km². Markanvändningen domineras i alla kommunerna av skogsmark med en geografiskt varierad terräng med skogar och sjöar.

2.2 Befolkning och bebyggelse

Invånarantal och antalet hushåll i olika boendeformer framgår av Tabell 1.

Tabell 1 Antal invånare i kommunerna år 2023, antal hushåll fördelat på boendeform samt antal fritidshus. Källa: Avfall Web.

	Invånare	Hushåll i villa	Hushåll i flerbostads hus	Fritidshus
Aneby	6 852	2 305	845	570
Eksjö	17 750	4 934	3 936	1 215
Nässjö	31 648	8 523	5 283	1 460
Summa	56 250	15 762	10 064	3 245

Det finns tre tätorter i Aneby kommun, sex i Eksjö kommun och elva i Nässjö kommun och över hälften av invånarna i kommunerna bor i tätorterna.

2.3 Näringslivsstruktur

Näringslivet i kommunerna uppvisar en stor bredd med företag inom branscher såsom jord- och skogsbruk, trähus och träförädling. I Eksjö kommun ligger Göta ingenjöreregemente Ing 2 och SWEDEC Minröjningscentrum som gör Försvarsmakten tillsammans med Höglandssjukhuset till en av ortens större arbetsgivare. Nässjö är en av Sveriges största järnvägsknutpunkter med sex järnvägslinjer som sammanstrålar i Nässjö med en omfattande person- och godstrafik. Aneby kommun har många småföretag som präglar näringslivet utöver större företag med internationell anknytning såsom Attends Healthcare AB och Hags Aneby AB.

2.4 Ansvar för avfallsfrågor

Kommunfullmäktige i respektive kommun har det övergripande ansvaret för den kommunala renhållningen. I kommunfullmäktige tas beslut om avfallsplan, föreskrifter och taxa.

Ansvaret för det praktiska genomförandet av verksamheten inom avfallsområdet ligger i Aneby kommun på Aneby Miljö & Vatten AB, i Eksjö kommun på Eksjö Energi AB och i Nässjö kommun på Nässjö Affärsverk AB. Dessa är helägda kommunala bolag och de ansvarar för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av avfall som kommunen ansvarar för. Avfallsbolagen har ett gemensamt samarbete för insamling av hushållsavfall.

Kommunerna har sedan 2024 ansvaret för insamlingen av förpackningar. Producentansvarsorganisationerna har fortsatt ansvar för behandling av förpackningar från hushåll samt ansvar för insamling och behandling av förpackningar från verksamheter.

3 Avfall som omfattas av kommunalt ansvar

3.1 Förebyggande och återbruk

I kommunerna finns möjligheter för det enskilda hushållet att förebygga och återbruka avfall. I samtliga kommuner finns ett flertal secondhandverksamheter och loppmarknader som tar emot och säljer kläder, möbler och andra saker. Privatpersoner säljer och köper också begagnade produkter via digitala kanaler.

Kommunerna ger möjlighet för privatpersoner att lämna produkter för återbruk på ett flertal återvinningscentraler.

I Aneby finns en container på återvinningscentralen där invånarna kan lämna möbler och andra saker till återbruk. Dessa tas sedan hand om av kommunens arbetsmarknads- och sysselsättningsenhet som upprustar och sedan säljer i second hand butiken Återbruket på Kretsloppsgården. Förutom detta så kan man också lämna byggmaterial på återvinningscentralen i Aneby. Detta går inte till försäljning utan här kan den som lämnar också ta med sig annat hem.

I Nässjö kommun kan privatpersoner lämna återbrukbara saker i Återbruksboden på Boda avfallsanläggning som sedan går vidare till försäljning hos Hela Människan Ria Nässjö.

I Eksjö kommun kan privatpersoner lämna återbrukbara saker i en container på återvinningscentralen i Eksjö som sedan hämtas av en hjälporganisation som har ett samarbetsavtal med kommunen.

Samtliga kommuner har även textilinsamling på sina återvinningscentraler. I insamlingsbehållare från Human Bridge och Humana Sverige samlas textilier in såsom kläder, skor, accessoarer, tyger med mera.

3.2 Avfallsslag och mängder

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunerna. Avfall som omfattas av kommunalt ansvar innefattar; mat- och restavfall, returpapper, grovavfall, trädgårdsavfall, latrinavfall, slam och farligt avfall. Avfallet som samlades in 2023 presenteras i Tabell 2, där det även framgår hur avfallet behandlades.

Tabell 2 Insamlade och behandlade mängder avfall som omfattas av kommunalt ansvar för avfallshantering i Aneby, Eksjö och Nässjö kommun år 2023, ton per år. Källa Avfall Web.

	Material- återvinning	Biologisk behandling	Energi- åter- vinning	Depo- nering	Totalt (ton)
Matavfall¹		2469			2469
Restavfall²			7185		7185
Returpapper³	435				435
Grovavfall⁴	1432		5180	125	6737
Trädgårdsavfall⁵		2909	961		3870
Latrinavfall⁶			4		4
Farligt avfall⁷					639
Summa, ca	1867	5378	13 330	125	21 339
varav Aneby	369	765	1745	28	
varav Eksjö	644	629	4168	77	
varav Nässjö	854	3984	7417	20	

¹ Avser matavfall enligt Avfall Webs positioner Å5.

² Avser restavfall enligt Avfall Webs positioner Å1.

³ Avser returpapper enligt Avfall Webs position I19.

⁴ Avser grovavfall enligt Avfall Webs positioner Å31, Å3 och D2.

⁵ Avser trädgårdsavfall enligt Avfall Webs positioner Å6, Å6a och Å2.

⁶ Avser latrin enligt Avfall Webs position S8.

⁷ Avser farligt avfall enligt Avfall Webs position F1.

3.3 Insamling och behandling

I följande kapitel beskrivs insamling och behandling av avfall som omfattas av kommunalt ansvar.

3.3.1 Insamlingssystem

En- och tvåbostadshus samt mindre verksamheter och mindre flerbostadshus har insamling i tvåfackskärl med ett fack för matavfall och ett för restavfall. De kan välja mellan kärlstorlekar på 240 eller 370 liter och hämtning sker normalt varannan vecka för permanentboende. För säsonsboende sker hämtning varannan vecka under perioden april till september.

Flerbostadshus och verksamheter har insamling i enfackskärl som sker i 370 eller 660 liters kärl för restavfall samt att det ingår 140 liters kärl för matavfall. Hämtning kan ske efter behov, i enlighet med taxan. Det finns även möjlighet för hämtning av mat- och restavfall som samlas in i underjordsbehållare.

Alla företag och verksamheter ska ha ett abonnemang för sådant avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Hos fastigheter som hyr ut till en verksamhet är det oftast fastighetsägaren som innehar abonnemanget.

Från och med 1 januari 2024 ligger ansvaret för insamling av förpackningar hos kommunerna och från 1 januari 2027 ska insamlingen ske fastighetsnära. Successivt kommer kommunerna sätta ut ytterligare kärl vid en- och tvåbostadshus och fritidshus för att samla in förpackningar. Insamlingen kommer även fortsättningsvis att skötas i egen regi via organisationen för avfallssamverkan för kommunerna. Flerbostadshus och verksamheter kommer att ha enfackskärl för att samla in återvinningsmaterial fastighetsnära.

De återvinningsstationer som finns i kommunerna kommer till att börja med att finnas kvar men nu i kommunens regi. Efter att fastighetsnära insamling införts kommer en översyn av behoven av återvinningsstationer att behöva göras.

3.3.2 Mat- och restavfall

Insamling och mellanlagring av rest- och matavfallet i alla tre kommuner utförs av Nässjö Affärsverk och Eksjö Energi.

Matavfallspåsar i papper ingår i abonnemanget och finns att hämta på vissa utvalda ställen i kommunerna.

Alternativt kan hushållen i villa och fritidshus ha hemkompostering och ett enfackskärl för restavfall som då har ett tömningsintervall på minst var fjärde vecka. Detta ska anmälas till ansvarig nämnd i kommunerna.

Omlastning av mat- och restavfall sker vid Boda avfallsanläggning i Nässjö eller Gyesjötippen i Eksjö, för vidare transport till behandling.

Matavfallet transporteras till en rötningsanläggning, i dagsläget Hitachi Zosen Inovas (HZI) Jönköping Biogas i Tenhult, och omvandlas till biogas och biogödsel. Biogasen används sedan som drivmedel i bussar och bilar och biogödseln går till regionens lantbrukare.

Restavfallet i alla tre kommunerna transporteras till värmeverket i Eksjö där det förbränns och blir till fjärrvärme.

3.3.3 Returpapper

Sedan 1 januari 2022 är insamling av returpapper kommunalt ansvar. Insamling sker via behållare utplacerade på återvinningsstationerna i kommunerna.

Returpapper hämtas av entreprenör och körs direkt vidare till behandlingsanläggning där det återvinns.

3.3.4 Grovavfall och trädgårdsavfall

Grovavfall är större saker som inte får plats i restavfallet och som uppkommer vid normal bostadsanvändning. Hushållens grovavfall och trädgårdsavfall lämnas i första hand på kommunernas respektive återvinningscentraler.

Hushållen har också möjlighet att beställa hämtning av grovavfall mot avgift. Hämtningen sker efter beställning och enligt fastställt schema. I taxan framgår vad som får och inte får lämnas vid hämtning av grovavfall.

Trädgårdsavfall får komposteras på den egna fastigheten eller kan lämnas på återvinningscentralerna. En- och tvåbostadshus och villor kan abonnera på ett 370-literskärl för trädgårdsavfall med hämtning enligt fastställt schema. I Nässjö och Aneby kommuner går trädgårdsavfallet tillsammans med matavfallet till Tenhult för rötning. I Eksjö kommun går trädgårdsavfallet till energiåtervinning men från och med sommaren 2024 ska trädgårdsavfallet blandas in i slammet och gå till sluttäckning.

Invasiva arter, exempelvis parkslide, jätteloka och lupin får inte läggas i det vanliga trädgårdsavfallet. Det tas enbart emot på återvinningscentralerna och växterna ska vara förpackade i väl förslutna, dubbla plastsäckar och hanteras separat på återvinningscentralen. Behandling sker genom förbränning i Eksjö.

3.3.5 Latrinavfall

Hämtning av latrinavfall sker hos ett fåtal villa- och fritidshus. Kärlet hämtas, öppnas och töms med en slamsugningsbil vartefter latrinerna transporteras till respektive kommuns avloppsreningsverk där det

genomgår samma reningsprocess som det inkommande avloppsvattnet. Kärnen skickas till förbränning.

3.3.6 Slam

Slam från enskilda avloppsanläggningar töms normalt en gång per år, enligt fastställt schema. Tömning sker i egen regi via organisationen för avfallssamverkan för kommunerna. Transport sker till samverkansorganisationens avloppsreningsverk där slammet töms och behandlas genom rötning och genererar biogas samt en rötrest som sprids på åkermark alternativt används som täckningsmaterial vid sluttäckning av deponi.

3.3.7 Fett och matolja

Fett och matolja ska antingen torkas ur med papper och läggas i matavfall eller hällas i en väl försluten behållare, till exempel en PET-flaska och lämnas på anvisad plats på återvinningscentralerna. För verksamheter är det möjligt att abonnera på hämtning efter beställning.

Fettet skickas till Biond i Sävsjö där det renas och behandlas för att sedan användas som råvara i olika kemiska produkter.

3.3.8 Fettavskiljarslam

Om stora mängder fett kommer ut i det kommunala avloppsnätet kan det orsaka problem, exempelvis stopp i ledningarna. För att undvika detta ska fettavskiljare vara installerad hos verksamheter som genererar större mängder fett, såsom restauranger, gatukök med mera. Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per år men möjlighet finns för tätare tömningsintervall eller omgående tömning. Tömning sker med slambil och transport sker till Biond i Sävsjö där det behandlas genom rötning och genererar biogas och biogödsel.

3.3.9 Textilavfall

Textilier kan lämnas väl förpackade på återvinningsstationer och återvinningscentraler i behållare som tillhör Human Bridge och Humana Sverige.

Insamlade textilier säljs i aktörernas butiker eller går till kommersiella kunder i främst EU. En del blir industritråsar, bilinredning och isolering och en liten del går till energiåtervinning i form av förbränning.

3.3.10 Farligt avfall

Farligt avfall från hushåll lämnas på återvinningscentralerna. Entreprenörer som avfallsorganisationerna har avtal med hämtar det farliga avfallet för vidare omhändertagande och behandling.

3.3.11 Kundnöjdhet

Kommunerna låter göra kundnöjdhetsundersökningar en gång per år.

De visar på en någorlunda jämn upplevelse i de olika kommunerna. Hushållen är generellt mer nöjda med återvinningscentralerna och källsorteringen och mindre nöjda med kundservice och information.

4 Avfall från kommunal verksamhet

4.1 Förebyggande och återbruk

I alla kommunerna finns vissa möjligheter att förebygga och återbruka avfall som uppkommit i kommunal verksamhet.

4.2 Avfallshantering kommunala verksamheter

För kommunernas verksamheter såsom skolor, förskolor, storkök, äldreomsorg, hälso- och sjukvård, fastigheter, kontor, lokalvård med mera är kommunerna ansvariga för insamlingen av utsorterat mat- och restavfall, förpackningar och returpapper.

Verksamheter som hanterar livsmedel, exempelvis tillagningskök, har fettavskiljare som töms enligt schema.

Kommunernas verksamheter ska även sortera ut fraktioner såsom emballage, elektronikavfall, farligt avfall och grovavfall. Avfallet hanteras och behandlas tillsammans med liknande avfall från hushåll.

Kanyler samlas i kanylburkar och lämnas till ett apotek och så även kasserade läkemedel.

Bygg- och rivningsavfall, park- och trädgårdsavfall samt massor hanteras på egen hand av entreprenören.

4.3 Vatten- och avloppsreningsverk

I kommunerna finns vatten- och avloppsreningsverk som genererar olika typer av avfall.

Slam som uppkommer hos vatten- och avloppsreningsverken i kommunerna rötas och blir till biogödsel som tas om hand av entreprenör alternativt nyttjas som täckningsmaterial på deponi. I huvudsak facklas rötgasen bort men en del förser också olika anläggningar med värme.

Renset från kommunernas reningsverk samlas i containrar vid respektive verk och transporteras till förbränning tillsammans med hushållsavfallet.

Dricksvattnet i Aneby kommun kommer från vattentäkter i norra och södra Jularp, i Eksjö kommun finns sju vattenverk som förser kommunen med dricksvatten och i Nässjö kommun kommer dricksvattnet främst från Spexhultasjön.

4.4 Gata och park

Inom det kommunala verksamhetsområdet gata och park uppkommer ett flertal avfallsfraktioner. Många av avfallsslagen materialåtervinns i första hand; bygg- och rivningsavfall, grovavfall, eventuella övergivna bilar samt mycket av elavfallet. Grus och löv materialåtervinns eller komposteras och

avfall från papperskorgar och skräpplockning förbränns. Några få avfallslag går till deponi, exempelvis asfalt och massor.

5 Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar, vilket innebär att den som producerar en vara har miljöansvaret för produkten. Det betyder att producenterna bland annat ska se till att varan tas omhand på ett miljöriktigt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Från och med år 2024 ansvarar kommunerna för insamling av förpackningar från hushållen medan producenterna även i fortsättningen ansvarar för behandlingen och också ersätter kommunerna för den insamling de utför.

Producentansvaret omfattar idag förpackningar, fiskredskap, vissa tobaksvaror och filter, våtservetter, ballonger, elektriska och elektroniska produkter, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter.

5.1 Avfallsslag och mängder

I Tabell 3 presenteras insamlade mängder avfall som omfattas av producentansvar utslaget per invånare för respektive avfallsslag.

Tabell 3 Insamlade mängder förpackningar och elavfall år 2023, kg/invånare. Källa Avfall Web.

Avfallsslag	Aneby kg/ inv.	Eksjö kg/inv.	Nässjö kg/inv.	Sverige kg/inv.
Förpackningar totalt, varav:	73	35	63	49
pappersförpackningar	23	15	42	20
plastförpackningar	13	5	8	15
glasförpackningar	35	13	12	25
metallförpackningar	2	2	2	10
Elavfall inkl. batterier, varav:	13	13	9	14
diverse elektronik	9	5	4	7
kyl & frys	1	3	2	3
vitvaror	3	4	3	4
bärbara batterier	0,2	0,3	0,3	0,3
ljuskällor	0,1	0,1	0,1	0,1
lysrör	0,1	0,1	0,1	0,1

Riksgenomsnittet för insamlade förpackningar var enligt Förpackningsinsamlingen AB 49 kg/person år 2023. Nässjö ligger i linje

med detta genomsnitt, Aneby ligger kraftigt över och Eksjö ligger något under.

Riksgenomsnittet för insamlat elavfall inklusive batterier var enligt El-Kretsen AB 14 kg/person år 2023. Aneby och Eksjö kommun ligger i linje med detta genomsnitt medan Nässjö kommun ligger något under.

5.2 Förpackningar

Hushåll i villa och fritidshus sorterar, i dagsläget, ut förpackningar på återvinningsstationer placerade runt om i kommunerna. Under våren 2026 införs FNI och ytterligare kärl för förpackningar ställs ut.

Boende i flerfamiljshus sorterar ut förpackningar på återvinningsstationer placerade runt om i kommunen. Senast 2027 kommer insamling av förpackningar från flerfamiljshus även att ske på auktorisation i separata kärl placerade i respektive fastighets avfallsutrymme.

5.3 Däck

Svensk Däckåtervinning har producentansvaret för däck och däckfirmor tar emot dessa. Däck med och utan fälg tas även emot på återvinningscentralerna i Nässjö och Aneby kommun.

5.4 Batterier

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av batterier.

Batterier från hushåll lämnas på kommunernas återvinningscentraler, på återvinningsstationerna eller i en påhågsbox som töms tillsammans med kärlet för mat- och restavfall.

Bilbatterier kan antingen lämnas i retur när ett nytt batteri köps eller på återvinningscentralen.

El-Kretsen transporterar batterierna till en behandlingsanläggning. Där sorteras först knappcells-batterier ut med hjälp av en skaksikt, då de oftast innehåller kvicksilver. Därefter sorteras övriga batterier ut manuellt efter innehåll. Respektive fraktion krossas och hanteras i ett slutet system, där så mycket som möjligt material- eller energiåtervinns, och resten tas om hand som farligt avfall.

5.5 Bilar

Fordonsägaren är ansvarig för att det uttjänta fordonet lämnas till ett mottagningsställe för uttjänta bilar eller till en auktoriserad bilskrotningsfirma. Efter omhändertagande återanvänds vissa delar av bilen, andra delar materialåtervinns och en liten del förbränns.

Övergivna skrotbilar på kommunal mark faller under kommunalt ansvar om skrotbilen bedöms utgöra en olägenhet för människors hälsa och miljön.

Övergivna skrotbilar kan också anses vara nedskräpning, om den finns på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till. På enskild mark eller tomtmark är det markägaren som ansvarar för att den förvaras säkert ur miljösynpunkt, om markägaren godkänt placeringen. På allmän vägmark, det vill säga allmänna vägar utanför tätort samt parkeringsfickor och rastplatser längs dessa, är Trafikverket ansvarig för skrotbilar. På övrig allmän mark är det kommunen som beslutar om hämtning och skrotning av uttjänta fordon. Med uttjänta fordon menas fordon som är i dåligt skick, övergivna samt har ett mycket lågt värde.

5.6 Avfall från elektriska och elektroniska produkter

El-Kretsen ansvarar för insamlingen av elektriska och elektroniska produkter (elavfall).

Elavfall från hushåll kan lämnas på en återvinningscentral eller i påhångsboxen som töms samtidigt som mat- och restavfall.

Nedan finns exempel på hur några olika typer av elavfall omhändertas:

- Ljuskällor transporteras till en anläggning för krossning och sortering. Först krossas lamporna i ett slutet system för insamling av kvicksilver. Därefter sorteras återstående material i glas och metall för att sedan återvinnas.
- Kylar och frysar skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas farligt avfall i form av olja och kylkretsar. Därefter töms kylar och frysar på hyllor och annat löst material som återvinns som glas och plast. Kylar och frysar krossas sedan för att isolering, metall och plast ska kunna sorteras ut och eventuella freoner samlas upp.
- Stora vitvaror såsom spisar och tvättmaskiner skickas till en anläggning där farliga komponenter avlägsnas och övriga fraktioner förbereds för återvinning. Först avlägsnas miljöfarliga ämnen som exempel PCB. Sedan krossas vitvarorna så att glas, plast och metall kan återvinnas.

5.7 Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek. Inlämnat läkemedel behandlas genom förbränning på godkända avfallsförbränningsanläggningar med effektiv förbränning och rökgasrening. Riskavfall som till exempel skärande och stickande avfall (kanyler med mera) ska lämnas på apotek i särskilda behållare.

6 Övrigt avfall

Övrigt avfall avser avfall som inte omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar och utgörs av avfall från företag och andra verksamheter och som uppkommer i samband med en verksamhets produktion av varor eller tjänster. Avfallet samlas in av entreprenörer på uppdrag av den enskilda verksamheten och transporteras till av verksamheternas avtalade anläggningar för omhändertagande.

6.1 Avfall från företag och andra verksamheter

Avfall från företag och andra verksamheter i kommunerna kan utgöras av exempelvis följande avfallstyper:

- avfall från jordbruk och andra areella näringar,
- avfall från bygg- och anläggningsverksamhet,
- avfall från fastighetsskötsel,
- avfall från tillverkande industri,
- avfall från husbyggnads- och träindustri,
- avfall från energiutvinning.

Alla företag och verksamheter har också skyldighet att sortera ut förpackningar, däck med mera som anges i förordningarna om producentansvar. Företagen ska lämna avfall under producentansvar till en godkänd mottagningsanläggning.

Härutöver ska även farligt avfall sorteras ut och lämnas separat. Företag får lämna mindre mängder sorterat avfall på kommunernas återvinningscentraler mot betalning.

7 Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

7.1 Anläggningar i kommunen

7.1.1 Avfallsanläggningar

Boda avfallsanläggning tar emot avfall för sortering och mellanlagring innan vidare transport till olika behandlingsanläggningar. Den drivs av det kommunala bolaget Nässjö Affärsverk AB och är belägen på fastigheten Boda 1:24, cirka två kilometer sydväst om Nässjö. Befintlig deponiverksamhet har avslutats och sluttäckning påbörjats.

Eksjö värmeverk tar emot restavfall från kommunerna som sedan blir fjärrvärme i Eksjö.

7.1.2 Återvinningscentraler

I kommunerna finns återvinningscentraler där privatpersoner som har ett renhållningsabonnemang i aktuell kommun kan lämna sorterat avfall gratis och företag kan lämna avfall mot en avgift. Nedan redovisas anläggningarna, i Tabell 4. Dominerande avfallsslag på anläggningarna år 2023 var träavfall.

Tabell 4 Återvinningscentraler i kommunerna

Kommun	Namn på ÅVC	Drift	Öppettider
Aneby	Kretslopps- gården	egen regi	måndag 14:30-19:00 tisdag 08:00-16:30 onsdag 14:30-18:00 torsdag 08:00-16:30 fredag 12:30-16:30 lördag 10:00-13:00
Eksjö	ÅVC Eksjö	egen regi	måndag 07:00-19:30 tisdag 07:00-15:30 onsdag 07:00-19:30 torsdag 07:00-15:30 fredag 07:00-15:30 Sista helgfria lördagen i månaden 08:00-12:00 Dag före helgdag 07:00- 12:00
Eksjö	ÅVC Ingatorp	entreprenad	måndag 14:00-19:00 torsdag 14:00-19:00 Andra lördagen i månaden 08:00-12:00
Nässjö	Boda avfalls- anläggning	egen regi	måndag 07:00-16:00 tisdag 07:00-16:00 onsdag 07:00-19:00 torsdag 07:00-16:00 fredag 07:00-16:00 lördag 09:00-14:00

Återvinningscentralerna är främst avsedda för privatpersoner som är fast- eller fritidsboende i kommunen. Återvinningscentralen i Nässjö har ett passersystem som registrerar besökarna och där tolv fria besök årligen ingår. Verksamheter kan lämna sitt sorterade verksamhetsavfall på återvinningscentralerna mot avgift.

Hushållen kan lämna avfallet gratis, i Nässjö inom ramen för de tolv besöken, såsom förpackningar, trä, elektronik, farligt avfall, vitvaror, trädgårdsavfall, textilier, batterier, grovavfall, stoppade möbler, små mängder tryckimpregnerat trä och väl förpackad asbest samt inert avfall (kakel, fönsterglas, betong etc.).

Textilier kan lämnas till hjälporganisationer på alla återvinningscentralerna.

Invasiva arter tas emot på återvinningscentralerna och ska vara väl förpackade.

Statistik förs över antalet besökare på flertalet av återvinningscentralerna.

7.1.3 Återvinningsstationer

På återvinningsstationerna kan hushållen lämna förpackningar av glas, metall, papper och plast, returpapper, textilier samt småbatterier. I Aneby kommun finns nio återvinningsstationer, i Eksjö kommun tolv och i Nässjö kommun tretton.

Återvinningsstationerna är sedan 2024 i kommunens regi.

7.1.4 Mobila återvinningscentraler

Nässjö kommun kör ut containrar till olika ställen i kommunen fyra gånger om året. Då ges hushållen möjlighet att lämna in sorterat avfall närmre sin bostad och utan att köra i väg till återvinningscentralen.

7.1.5 Reningsverk

Aneby kommun har nio avloppsreningsverk, Eksjö fem och Nässjö tio.

Vattnet från avloppsreningsverken renas och släpps ut i närliggande vattendrag. Slammet går till en röt-kammare där biogas bildas och det rötade slammet omhändertas av extern entreprenör och används som anläggningsjord och jordförbättring alternativt till sluttäckning av deponi.

7.1.6 Övriga anläggningar

Nässjö Miljö och Återvinning arbetar med återvinning och behandling av avfall samt försäljning av varor och tjänster för återbruk och återvinning.

Hullaryds avfallsupplag hanterar avloppsslam, jord- och schaktmassor.

7.2 Anläggningar utanför kommunen

Kommunerna ligger i en region där det finns god tillgång på behandlingsanläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall från kommunerna, varav de viktigaste är:

- Tenhult HZI Jönköping Biogas som tar emot matavfallet,
- Biond i Sävsjö som tar emot fettavskiljarslammet.

Utöver nämnda anläggningar nyttjas ett antal anläggningar för återvinning av industriavfall eller avfall som omfattas av producentansvar. Sådana anläggningar kan till exempel vara sorteringsanläggningar, industrier som använder återvunna materialråvaror i produktionen (glasbruk, pappersbruk) samt övriga förbränningsanläggningar.